GEMEENTE Gulpen-Wittem

Kenmerk: G.26.03117

Memo inlichtingen gemeenteraad

Aan	:	De gemeenteraad
Van	:	Het college van B&W
Afdeling	:	Bestuurs- en directieondersteuning
Raadsnummer	:	BD 019
Dossiercode	:	IB.26.0339
Onderwerp	:	Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030: toezegging presidium en uitvoering A2511
Datum	:	Dinsdag 20 oktober 2026

Naar aanleiding van schriftelijk ingediende vragen van de fractie VVD over het onderwerp 'BD 019 - Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030', volgt in deze memo de beantwoording op de vragen.

Geachte heer Theunissen,

Naar aanleiding van uw vragen over de financiële sessies, de terugkoppeling op de inbreng van de raad en de uitvoering van amendement A2511 geven wij u hierbij een nadere toelichting.

1. Opvolging van de toezegging tijdens het presidium van 15 juni 2026
Tijdens het presidium van 15 juni 2026 is gevraagd of er nog een terugkoppeling zou volgen op de inbreng tijdens de financiële sessies. De burgemeester heeft toegezegd deze vraag mee te nemen naar het college.

In de raadsinformatiebrief van 24 juni 2026 (kenmerk U.26.00839) heeft het college aangegeven dat de onderwerpen die tijdens de financiële sessies met (een deel van) de raad zijn besproken, worden verwerkt in de begroting 2027–2030. In het voorwoord van de Begroting 2027 en Meerjarenraming 2028–2030 wordt naar deze raadsinformatiebrief verwezen.

De opbrengst van de drie financiële sessies was inhoudelijk beperkt. De tijdens de bijeenkomsten gedeelde informatie en de opbrengsten zijn wel gedeeld tussen de raad, het college en de ambtelijke organisatie.

De sessies waren bedoeld om richting te krijgen van de raad over de beleidsvelden waarop besparingen wenselijk werden geacht en de beleidsvelden waarop besparingen juist niet wenselijk waren. Op basis daarvan zou de ambtelijke organisatie gericht verder kunnen werken aan mogelijke besparingen. De sessies hebben echter onvoldoende concrete richting opgeleverd om tot een gerichte uitwerking van bezuinigingsvoorstellen te komen.

2. Uitvoering van amendement A2511 en de beleidsmatige context
Amendement A2511 draagt het college op een inventarisatie te maken van alle structurele uitgaven, met aandacht voor maatschappelijke kosten, mogelijke bezuinigingsopbrengsten en praktische beperkingen bij het realiseren van bezuinigingen. Het doel daarvan is de raad tijdig in staat te stellen keuzes te maken voor de begroting 2027 en verder.

Een afzonderlijke, integrale inventarisatie zoals in het amendement omschreven, is niet opgesteld.

Bij de gekozen werkwijze heeft meegewogen dat in het voorjaar van 2026 gemeenteraadsverkiezingen plaatsvonden. Het was van belang de beleidsruimte van de nieuwe raad en het nieuwe college niet op voorhand te beperken door ingrijpende beleidsmatige keuzes voor te bereiden voordat de nieuwe bestuurlijke prioriteiten waren bepaald. De financiële sessies waren daarom mede bedoeld om de raad richting te laten geven aan de beleidsvelden waarop besparingen wel of niet wenselijk werden geacht.

De nieuwe coalitie heeft vervolgens het akkoord Dichtbij, Duurzaam, Daadkrachtig voor de bestuursperiode 2026–2030 vastgesteld. Daarin staan onder meer voldoende en passende woningbouw, leefbare kernen, sterke voorzieningen, een krachtige sociale basis, een duurzame leefomgeving en een financieel gezonde gemeente centraal.

Deze ambities zijn relevant bij de beoordeling van mogelijke besparingen. Een financiële maatregel kan immers niet alleen worden beoordeeld op de directe opbrengst, maar ook op de gevolgen voor de beleidsdoelen, de voorzieningen voor inwoners en de uitvoerbaarheid. Het is daarom van belang dat de raad vanuit de nieuwe beleidsmatige prioriteiten kan beoordelen welke uitgaven in stand moeten blijven, welke anders kunnen worden ingericht en waar besparingen mogelijk zijn.

De beperkte opbrengst van de financiële sessies heeft er echter toe geleid dat geen integrale inventarisatie van alle structurele uitgaven is opgesteld. Daarmee is de in amendement A2511 gevraagde inventarisatie niet als afzonderlijk geheel tot stand gekomen.

3. Financiële uitgangspunten en verwerking in de begroting 2027
Het college is verantwoordelijk voor het opstellen en aanbieden van de begroting binnen de geldende wettelijke en financiële kaders. De gemeenteraad stelt de begroting vast en bepaalt daarmee de uiteindelijke beleidsmatige en financiële kaders.

Zoals toegelicht in het voorwoord van de Begroting 2027 en Meerjarenraming 2028–2030 heeft de begroting een beleidsarm karakter. Het begrotingsproces was al gestart voordat het nieuwe college op 9 juli 2026 aantrad. Daardoor zijn de afspraken uit het coalitieakkoord nog niet integraal in de begroting verwerkt. Het college heeft aangekondigd deze ambities nader uit te werken en financieel te vertalen in een eerste begrotingswijziging.

De septembercirculaire 2026 heeft een financieel beeld opgeleverd waarbij direct ingrijpen met aanvullende bezuinigingsmaatregelen niet noodzakelijk werd geacht.

Daarnaast vloeit een groot deel van de gemeentelijke uitgaven voort uit eerder door de raad vastgesteld beleid. Structurele vermindering van dergelijke uitgaven vraagt doorgaans eerst om een beleidsmatige heroverweging. Daarbij moeten de mogelijke besparingen, maatschappelijke gevolgen en praktische beperkingen in samenhang worden beoordeeld.

Het voorwoord van de begroting benoemt verschillende maatschappelijke, ruimtelijke en financiële uitdagingen. De financiële gevolgen van een aantal strategisch belangrijke projecten zijn nog niet volledig in beeld en de omvangrijke leningenportefeuille blijft een aandachtspunt. Het college benadrukt daarom dat keuzes en prioriteiten noodzakelijk blijven, ook bij een sluitende begroting.

De begroting geeft inzicht in de financiële uitgangspositie en de opgaven voor de komende jaren, maar bevat niet de afzonderlijke, integrale inventarisatie van alle structurele uitgaven zoals bedoeld in amendement A2511.

4. Verwerking van de inbreng en het vervolg
Het college heeft vooraf aangekondigd dat de onderwerpen uit de financiële sessies in de begroting 2027–2030 zouden worden verwerkt. De beschikbare informatie is gedeeld tussen raad, college en ambtelijke organisatie en de begroting is opgesteld binnen de bestaande beleidsmatige en financiële kaders.

Omdat de sessies onvoldoende concrete richting hebben opgeleverd en de integrale inventarisatie niet is opgesteld, is er geen volledig overzicht beschikbaar waarin per structurele uitgave de maatschappelijke kosten, mogelijke besparingen en praktische beperkingen zijn samengebracht. Ook kan op basis van de beschikbare informatie niet voor ieder afzonderlijk voorstel worden aangegeven of het is overgenomen, aangepast of niet overgenomen, met een bijbehorende motivering en financiële doorvertaling.

Het coalitieakkoord biedt de nieuwe raad en het college een beleidsmatig kader om prioriteiten te stellen. Bij een eventuele verdere inventarisatie van structurele uitgaven ligt het daarom voor de hand de financiële mogelijkheden te beoordelen in samenhang met deze prioriteiten. Daarbij moet zichtbaar worden welke besparingen mogelijk zijn, welke gevolgen deze hebben voor inwoners en voorzieningen en welke beleidswijzigingen nodig zijn om ze te realiseren.

De gemeenteraad kan vervolgens op basis van deze informatie de gewenste beleidsmatige richting bepalen. Het college kan de financiële en uitvoeringsgevolgen van de daarbij gemaakte keuzes inzichtelijk maken en deze, waar nodig, verwerken in de begroting of een begrotingswijziging.

Wij onderschrijven het belang van een transparante afweging van financiële mogelijkheden en maatschappelijke gevolgen, zodat de raad zijn kaderstellende en controlerende rol goed kan vervullen.